

ماه رجب ماه مبارکی است؛ ماه توسل و تذکر و توجه و تضرع و استغاثه و محکم کردن پیوند دل‌های محتاج و نیازمند ما به ذیل لطف و فضل الهی است. این روزها را قدر بدانید. هر یک روز ماه رجب، یک نعمت خداست. (۱۳۶۹/۱۱/۱۹)

فرارسیدن ماه مبارک رجب و سالروز میلاد امام محمدباقر(ع) مبارک باد www.basirat.ir

▼ حرف روز ضرورت جمع شدن بدزبانی و بدگویی

در محکومیت و قبیح بودن شعارهای زننده عده‌ای در یکی دو نقطه کشور علیه رئیس‌جمهور کشورمان در مراسم ۲۲ بهمن‌ماه جای هیچ تردیدی نیست. درست همین چند روز پیش بود که رهبر معظم انقلاب فرمودند: «بدگویی و بدزبانی در جامعه باید جمع شود». معظم‌له در گذشته هم بارها در این زمینه هشدار داده بودند.

نکات تحلیلی: ۱- چرا چنین حرکت‌هایی محکوم است: اولین دلیل برای اجتناب از چنین رفتارهایی، رعایت اخلاق اسلامی است؛ بدون اخلاق در جامعه، هویت فرهنگی و همه اصول زیست اجتماعی مناسب در معرض مخاطره قرار می‌گیرد. دوم، رایج شدن چنین اقداماتی دامن همه را می‌گیرد و همه، حتی انسان‌های پاک‌طینت و درستکار هم مصون نخواهند بود. سوم، رواج ادبیات هتک و توهین سبب می‌شود حواشی به‌جای متن بنشینند و مطالبات حقیقی مردم از اولویت خارج شود. چهارم، رئیس‌جمهور قابل نقد است، اما توهین به روسای جمهور با هر گرایش سیاسی از آن روی که مظهر انتخاب و اراده ملی هستند، صحیح نیست. پنجم، فراگیری ادبیات توهین‌آمیز، راه گفتگو، عقلانیت و انسجام ملی را مسدود می‌سازد. ۲- جریانی که گویی تصمیم گرفته از حادثه ۲۲ بهمن ۹۹ برای ضربه زدن به جریان انقلابی و دینی بهره بگیرد، خوب است بداند که جریان ارزشی، چنین حوادثی را در همه سطوح و موقعیت‌ها محکوم می‌کند. با این حال مسئولی که امروز مورد بی‌احترامی قرار گرفته در مقاطعی خود عنان از کف داده و منتقدین خود را کم‌سواد، بی‌شناسنامه، تازه به دوران رسیده، تخریبگر، افراطی، عقب‌مانده، متوهم، بیکار، بزدل‌هایی که بروند به جهنم، جیب‌بر، مستضعف فکری و... لقب داده است!

نکته پایانی: امروز اما مهم‌ترین اقدام آن است که همه بکوشند باب چنین رفتارهایی بسته شود. طبیعتاً برخورد با عوامل چنین اقداماتی، کاری درست اما اولیه است. باید ذهن‌ها متوجه راهکارهایی اساسی‌تر شود. توهین و بددهنی توسط هر کسی که باشد، محکوم است، لیکن توسط مسئول کشوری، محکوم‌تر. مسئولین در تعاملات خود با یکدیگر باید از طرح کنایه‌ها و تمسخر یکدیگر که نتیجه آن غیریت‌سازی و عصبانیت بخش‌هایی از جامعه است، دست بردارند و در برخورد با منتقدین خود نیز از در ادب و نذاکت وارد شوند. رسانه‌ها و گروه‌ها و عناصر سیاسی نیز در مواضع و کنش‌های سیاسی خود بایستی ادبیات مناسب به‌کار گیرند که نه هتک در آن باشد و نه در جامعه نفرت و خشم بپراکند.

(نویسنده: عزیز غضنفری)

▼ گزارش روز

چالش گام نخست و اقدامات موازنه‌ساز

«جن ساکی» سخنگوی کاخ سفید شامگاه پنجشنبه در کنفرانس خبری بار دیگر مدعی شد: چنانچه ایران به رعایت کامل تعهداتش ذیل برجام برگردد، ایالات‌متحده همین کار را انجام خواهد داد». وی اضافه کرد: «این مطمئناً نخستین گام موردنیاز خواهد بود».

گزاره‌های تحلیلی: ۱- مبنای منازعه راهبردی میان جمهوری اسلامی و آمریکا در دور جدید اصولاً بر این اساس است که هر طرف منازعه ابتدا بپذیرد که گام مقدماتی را بردارد، می‌بایست در طراحی، طرف مقابل بر همین مبنا گام‌های بعدی را نیز بردارد. به عبارتی گام نخست، گامی برای از دست دادن ابتکار عمل خواهد بود. ۲- بی‌گمان چالش گام نخست، بنیادین و تعیین‌کننده است. طرفی در این دور از منازعه پیروز خواهد شد که نگذارد اراده طرف مقابل، او را به اقدام نخست وادارد و در این میان طرفی مغلوب خواهد شد که در موازنه فشار، تاب نیابد و مجبور شود گام ابتدایی را بردارد. ۳- بخش مهم ماجرا این است که جمهوری اسلامی علاوه بر پیش‌شرط خود، در حال توازن بخشی راهبردی و تأثیرگذار از حیث درون برجامی و فرابرجامی است. کاهش همکاری با آژانس در سطح پادمانی در ۲۱ فوریه (سوم اسفند) یا به عبارتی متوقف‌سازی اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی، به‌عنوان یک اقدام درون برجامی موازنه‌ساز و پیام مهم رهبر انقلاب به آقای پوتین دقیقاً در بخش موازنه‌ساز فرابرجامی تعریف می‌شود. این همه ماجرا نیست؛ اقدامات فرابرجامی ایران می‌تواند متنوع و دربردارنده طیف گوناگونی باشد و عملاً موازنه‌سازی فشار را در آوردگاه راهبردی ایران و غرب هدف‌گذاری نماید که مجال پرداختن به آن در این موجز نیست. ۴- آنچه مشخص است گردانندگان کنونی کاخ سفید می‌خواهند جمهوری اسلامی را در یک دالانی قرار دهند که هر گام عملی ایران، مترادف با عقب‌نشینی در مؤلفه‌های امنیت ملی کشور باشد. تقریباً روشن است که برای الزام ایران در مسیر طراحی‌شده، می‌بایست معیشت مردم و اقتصاد را از طریق تحریم و فشار سیاسی کماکان در گروگان خود نگه دارند. دیده‌بان انقلاب اکنون بخش‌های نامرئی طراحی دشمن را که قرار است در صحنه منازعه عملیاتی گردد، مانند گذشته به‌خوبی شناخته و گام عملی ایران در بازگشت به تعهدات درون برجامی و موافقت برای بازگشت آمریکا به برجام را مشروط به لغو تحریم‌ها کرده است. بی‌شک اگر در داخل منسجم باشیم و شیفتگان غرب در بزنگاه گل به خودی نزنند، مسیر طراحی‌شده می‌تواند مسیر عبور از همه سختی‌ها باشد. کافی است نهراسیم و باور کنیم این مسیر قابل پیمودن است. (نویسنده: احمد بنافی)

▼ خبر ویژه کدام تحریم‌ها برداشته شود، ایران به تعهدات برجامی برمی‌گردد؟!

معاون وزیر امور خارجه کشورمان گفت: «بازگشت آمریکا به برجام برای ما زمانی اهمیت دارد که منجر به رفع تحریم‌ها شود. باید وضعیت تحریم‌ها دقیقاً به ژانویه سال ۲۰۱۷ برگردد؛ یعنی هر تحریمی که در آن تاریخ نبوده، الآن هم نباید باشد. بعد از راستی‌آزمایی ما هم به تعهدات باز می‌گردیم. برای راستی‌آزمایی باید تأثیر رفع تحریم‌ها در عمل مشاهده شود. بین دولت دموکرات یا جمهوری‌خواه خیلی فرقی نیست، آن‌ها به تحریم معتاد هستند. آمریکا باید در مذاکرات کمیسیون مشترک خسارت سیاست فشار حداکثری را جبران کند». عراقچی در حالی سخن از برداشته شدن تحریم‌های اعمالی ترامپ بعد از خروج از برجام، برای بازگشت ایران به تعهدات برجامی سخن می‌گوید که رهبر معظم انقلاب اجرای گام‌به‌گام تعهدات برجامی را در برداشته شدن تحریم‌ها بر اساس متن برجام عنوان کرده‌اند. به نظر می‌رسد کوتاه آمدن مسئولین سیاست خارجی کشورمان از حق مسلم برجامی خود، دشمن را در خواسته‌های ناصحیح خود جری ساخته و موجبات فشارهای رسانه‌ای و دیپلماتیک از سوی آمریکا و شرکای اروپایی آن را فراهم کند.

افول آمریکا جدی است!

رهبر انقلاب در دیدار فرماندهان نیروی هوایی و پدافند ارتش (۱۹/۱۱/۹۹) درباره افول آمریکا از لحاظ آبرو، قدرت و انتظام اجتماعی فرمودند: «در همین قضایای اخیر که در آمریکا اتفاق افتاد، [یعنی] این مسئله سقوط ترامپ با این وضع مفتضح و حوادثی که حول و حوش این قضیه اتفاق افتاد این افول یک رئیس‌جمهور ناباب نبود؛ افول قدرت آمریکا بود، افول انتظام اجتماعی آمریکا بود؛ این را من نمی‌گویم، این را صاحب‌نظران برجسته سیاسی‌شان اعلام کردند که نظام آمریکا از درون پوسیده است». اندرو باسویچ، تاریخدان آمریکایی در مقاله اخیرش با نام «پایان امپراطوری» می‌نویسد: «این فقر و نژادپرستی در جامعه آمریکا سال‌هاست که برای دنیا و البته خود آمریکایی‌ها روشن شده؛ اما در دوره ترامپ به باوری غیرقابل‌خدا شد؛ عصر سلطه ایالات‌متحده دیگر به پایان رسیده است». نظریه امانوئل والرشتاین، جامعه‌شناس مطرح آمریکایی به چند دهه قبل برمی‌گردد. او سال ۲۰۱۳ در مقاله «پیامدهای فروپاشی آمریکا» نوشت: «افول قدرت هژمونیک ایالات‌متحده از دهه ۷۰ میلادی آغاز شد و این افول آرام، در دوره جورج بوش شتاب گرفت. امروز، درصد بزرگی از آمریکایی‌ها واقعیت افول قدرت، جایگاه و نفوذ ایالات متحد را پذیرفته‌اند. سیاست‌مداران و صاحب‌نظران در پیشنهاد این‌که چگونه هنوز می‌توان جلوی این افول را گرفت با هم رقابت می‌کنند. به باور من این فرایند بازگشت‌ناپذیر است». «نوام چامسکی» از نظریه‌پردازان آمریکایی هم جزو معتقدین به «افول هیمنه آمریکا» است. او می‌نویسد: «این افول در حقیقت درست از نقطه اوج قدرت آمریکا کمی بعد از جنگ جهانی دوم در جریان بوده است و حرف‌های پرطمطراق درباره پیروزی‌های پیاپی در دهه ۹۰ چیزی جز خودفریبی نبوده است». بار دیگر جمله رهبر انقلاب را در دیدار اخیرشان مرور می‌کنیم: «دوران پس‌آمریکا آغاز شده است؛ این‌ها حرف‌های صاحب‌نظران آن‌ها است. خب، واقعیت قضیه این است. البته از لحاظ اقتصادی هم مشکل دارند، اما مشکل عمده آن‌ها از لحاظ انتظام نظام اجتماعی و نظام سیاسی آن‌ها است که نشان‌دهنده این است که به کلی متزلزل‌اند».

اندیشکده آمریکایی: روابط اقتصادی ایران و چین، قوی‌تر از همیشه است

«برندن هونگ» در نشریه اندیشکده آمریکایی شورای آتلانتیک نوشت: «حتی با وجود کاهش گاه و بی‌گاه واردات نفت چین از ایران، پکن برای سال‌ها همچنان شاهرگ حیاتی تهران برای دور زدن تحریم‌های نفتی است. درحالی‌که در سال ۲۰۲۰ تقاضای اکثر مشتریان نفت ایران برای خرید از تهران کاهش یافت، چین همچنان یک مشتری ثابت باقی ماند. در سال گذشته تولید نفت ایران به نصف ۲ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. اکنون، رابطه اقتصادی بین ایران و چین در زمینه معامله نفت از همیشه قوی‌تر است. چین برای رسیدن به آمریکا در حوزه اقتصادی بیش‌ازحد تلاش می‌کند، بنابراین طبیعی است که به واردات مداوم نفتی از تمام گوشه و کنار جهان، از جمله ایران نیاز داشته باشد. تا زمانی که یوآن چین ابزار لازم برای دور زدن تحریم آمریکا را فراهم می‌کند، ایران به ارسال و صادرات نفت به شرق ادامه خواهد داد. در حال حاضر پالایشگاه‌های چینی و پالایشگاه‌های پتروشیمی از همه منابع نفتی از جمله نفت خام ایران بهره می‌برند».

ایران معطل بازی کاخ سفید نمی‌ماند

«امیر عبداللهیان» دستیار ویژه رئیس‌مجلس در تحلیل نامه رهبر انقلاب به رئیس‌جمهور روسیه گفت: «رهبر انقلاب تأکید دارند که در سیاست خارجی باید متوازن عمل کرد؛ یعنی هم به سیاست نه شرقی، نه غربی برای حفظ استقلال عمل کنیم و هم روابط خارجی را با همه جهان حفظ کنیم. بدون تردید قرن ۲۱ قرن آسیاست. انتخاب زمان این سفر در مقطعی که مستأجران جدیدی وارد کاخ سفید شده‌اند، این پیام را به متحدین ایران می‌دهد که ما بیش از این معطل بازی کاخ سفید در برجام نخواهیم شد. روسیه از قبل در یادداشتی رسمی اعلام کرد برای اینکه دریافت پیام رهبری به خاطر پروتکل‌ها به تأخیر نیفتد، نماینده ویژه‌ای در مسکو این پیام را دریافت کند. پیام رهبر انقلاب به پوتین، نکات مهم و دقیقی داشت که با توجه به مناسبات جدید بین‌المللی، برای استحکام روابط راهبردی و پایدار دو کشور مهم بود».

◀ **FATF را باید تا رفع تحریم‌ها معلق نگاهداریم** / مدیرعامل بانک ملت در خصوص FATF گفت: «این موضوع یک شمشیر دو لبه است؛ اگر آن را بپذیریم و تحریم‌ها برداشته نشود، گرفتاری‌های ما بیشتر می‌شود، اما اگر تحریم‌ها برداشته شود و آن را نپذیریم، ما را اذیت می‌کنند. تا روشن شدن تکلیف تحریم‌ها این موضوع نباید رد یا تأیید شود».

◀ **نوه یک‌میلیون پوندی!** / حداد عادل در واکنش رسانه‌ای به شایعه چند سال اخیر که همچنان در محافل مختلف، از جمله در فضای مجازی دست‌به‌دست می‌چرخد واکنش نشان داد و گفت: «دشمنان فیلمی تهیه کرده و گفته‌اند فرزند اول مجتبی خامنه‌ای پسر رهبر انقلاب؛ معروف است به نوزاد یک‌میلیون پوندی که در لندن در یک بیمارستان مجهز متولد شده! اصلاً در لندن به دنیا نیامده بلکه در بیمارستان درجه سه رسالت زیر پل سیدخندان توسط دکتر مرضیه دستجردی با هزینه پانصد هزار تومان متولد شده که اسناد و سوابق آن موجود است».

◀ **هشدار روسیه درباره قطع روابط با اروپا** / وزیر خارجه روسیه اعلام کرد: «در صورتی‌که اتحادیه اروپا تحریم‌های جدیدی علیه روسیه اعمال کند، مسکو آماده قطع روابط با این اتحادیه است. پیشتر نیز روسیه چند دیپلمات اروپایی را به دلیل مشارکت در تظاهرات حمایت از نوالنی اخراج کرده بود».

◀ **روابط راهبردی ایران از زبان روزنامه روسی** / «مسکو تایمز» روزنامه روسی گزارش داد: «دیدار رئیس‌مجلس ایران از مسکو نشان دهنده روابط نزدیکی است که در آینده میان روسیه و ایران به وجود خواهد آمد. پیام رهبر ایران به پوتین نشانه جدی بودن اهداف ایران در ارتباط با روسیه است».

◀ **جذب سرمایه خارجی در اوج تحریم‌ها** / وزیر اقتصاد خبر داد: «در این شرایط تنگنا و فشار حداکثری، در ده‌ماه ابتدایی امسال توانستیم ۴,۹ میلیارد دلار جلب سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشیم، درحالی‌که بسیاری از عوامل، مانع از هدایت سرمایه‌گذار خارجی به استان‌ها شده‌اند».

◀ **مقتدی صدر: آمریکایی‌ها فوراً از عراق خارج شوند** / رهبر جریان صدر گفت: «هرگز اجازه عادی‌سازی روابط با اشغالگران صهیونیست را نخواهیم داد، حتی اگر هزینه آن، دادن جانمان باشد. اشغالگران باید فوراً به شیوه‌های دیپلماتیک و پارلمانی خارج شوند تا عراق از اینکه به میدانی به نزاعات بین‌المللی و منطقه‌ای تبدیل شود، دور نگه داشته شود».

◀ **احکام سیاسی (سؤال ۱۲۸)**: کم‌توجهی به برخی فعالیت‌های مناسبتی همچون نماز جمعه و راهپیمایی‌ها که به‌نوعی مایه تحکیم بنیاد نظام محسوب می‌شوند، به لحاظ شرعی چه حکمی دارند؟ پاسخ: در صورتی‌که بی‌توجهی، موجب تضعیف نظام و ارزش‌های اسلامی، انقلابی شود جایز نیست.